

De aanleg van ecologische verbindingzones, stroken over boerenland die natuurgebieden met elkaar moeten verbinden, valt vaak niet mee. Gemeentes en waterschappen krijgen vaak niet de benodigde gronden bij elkaar omdat er te weinig geld is of omdat de agrariërs de grond niet kwijt willen. Lange en dure procedures en frustraties zijn meestal het gevolg. Maar het kan ook anders. Vijf boeren met bedrijven aan de Laarakkerse Waterleiding in het Brabantse Haps namen zelf het initiatief om een ecologische verbindingzone van drie kilometer aan te leggen op hun eigen gronden.

Agrariërs leggen zelf een ecologische verbindingzone aan

De ecologische verbindingzone is slechts een onderdeel van een groter project waarin alles op vrijwillige basis gebeurt.

Bijzonder aan het project is dat de grond niet is gewisseld van eigenaar, maar dat de boeren eigenaar blijven van hun land. De overheid betaalt alleen een vergoeding voor een aantal beperkingen die erop zitten sinds de aanleg van de verbindingzone. Zo kunnen de boeren de strook niet meer bespuiten of bemesten. Het grasland mogen ze nog wel steeds maaien. De boeren zelf zijn blij met deze oplossing omdat zij ook de beheerder van de grond blijven en ervan overtuigd zijn dat zij het netjes en correct kunnen onderhouden. Ook voor de overheid is het

nieuw dat boeren zo'n belangrijke rol gaan spelen bij het beheer. "Dit loslaten was voor ons even wennen. Maar gelukkig hebben we er vertrouwen in dat de agrariërs hun natuuroevers en poelen prima beheren", zegt Peter van Dijk van het waterschap Aa en Maas.

Veel partners

De kracht achter het project 'Laarakkerse Waterleiding' is de samenwerking tussen verschillende partijen. Agrariërs en andere grondeigenaren werkten graag mee aan het verfraaien van het landschap, zonder dat hun bedrijfsvoering

daaronder lijdt. De gemeente Cuijk stelde daarom al haar losse pachtgronden beschikbaar voor aankoop of pacht door de deelnemende agrariërs, de makers van die nieuwe natuur. De boeren zijn lid van de agrarische natuurvereniging ANV-Raamvallei en werken samen met de ZLTO, Brabants Landschap, gemeente Cuijk, waterschap Aa en Maas, Dassenwerkgroep Brabant en provincie Noord-Brabant. Ook Staatsbosbeheer en het waterschap realiseren delen van de EVZ over hun grondgebieden. De ecologische verbindingzone is slechts een onder-

deel van een groter project waarin alles op vrijwillige basis gebeurt. Zo is via vrijwillige kavelruil de verkaveling van agrariërs verbeterd en leggen de grondeigenaren op vrijwillige basis landschappelijke elementen aan. Dit varieert van het eenvoudige grasstroken tot houtwallen, singels en/of hagen en dus de verbindingzone. De boeren krijgen een garantie voor 25 jaar aan onderhoudskosten van de landschappelijke beplantingen. Brabants gedeputeerde Johan van den Hout is dan ook bijzonder te spreken over het initiatief van de boeren: "Prachtig om te zien dat zo'n proces vanuit de ondernemers in het gebied wordt opgebouwd."

Geert van Duinhoven